



ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ  
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ  
ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αθήνα, 16 Φεβρουαρίου 2011

## ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΓΚΡΙΘΕΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. ΤΕΛΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ 2011

### 1. Αντίκρουση των αναφερόμενων στο προοίμιο, παρ.4.

α. Σε διάφορα σημεία του «Προοιμίου», η Προγραμματική Σύμβαση συνδέει τα έργα που περιλαμβάνονται σ' αυτήν με την «επίτευξη των στόχων του Π.Ε.Σ.Δ.Α. **Σε σχέση με αυτό προβάλλονται οι παρακάτω αντιρρήσεις:**

i. Το «Π.Ε.Σ.Δ.Α. Αττικής» δεν αποτελείται μόνο από την απόφαση έγκρισης του από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής αλλά και από τη «**Μελέτη του Π.Ε.Σ.Δ.Α.**» που το συνοδεύει (και η οποία εκπονήθηκε για λογαριασμό της Περιφέρειας Αττικής), όπως ορίζεται στο άρθρο 6, παρ.4 («Κατάρτιση [σ.σ. του Π.Ε.Σ.Δ.Α.]») και παρ.5 («Έγκριση») της Κ.Υ.Α. 50910/2003. Τούτο άλλωστε μνημονεύεται και στην αρχή της Εγκριτικής Απόφασης του Π.Ε.Σ.Δ.Α. έχουσα ως εξής:

*«Αποφασίζουμε την έγκριση του ακόλουθου Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Π.Ε.Σ.Δ.Α.)...**βάσει της σχετικής μελέτης που εκπονήθηκε**».*

Στην υπόψη λοιπόν μελέτη, την οποία παραδόξως η Προγραμματική Σύμβαση ουδόλως μνημονεύει, η μέθοδος της «βιολογικής ξήρανσης» (την οποία επιλέγει η μνημονευόμενη στην Προγραμματική Σύμβαση «Μελέτη Τεχνολογιών» για τη μονάδα των 700.000 τόνοι/έτος), δεν προκρίνεται, **ούτε καν αναφέρεται μεταξύ των δόκιμων μεθόδων αξιοποίησης.**

ii. Η ίδια, επίσης, εγκριτική απόφαση του Π.Ε.Σ.Δ.Α. στην ενότητα Α1 (σελ.4) κάνει λόγο για «Επεξεργασία και **Αξιοποίηση** των Α.Σ.Α.» και για «τεχνολογίες επεξεργασίας-**αξιοποίησης** Α.Σ.Α» (ως Α.Σ.Α. νοούμενου του ρεύματος των υπολοίπων της διαλογής στην πηγή απορριμμάτων). Η βιολογική, όμως, ξήρανση από μόνη της **δεν συνιστά αξιοποίηση αλλά μια προκαταρκτική επεξεργασία των απορριμμάτων προκειμένου αυτά να υποβληθούν, σε άγνωστο τόπο και χρόνο, είτε σε αξιοποίηση, εν προκειμένω σε ενεργειακή καύση, είτε σε ασφαλή διάθεση, δηλαδή σε υγειονομική ταφή.** Για να είναι επομένως σύμφωνη με τους στόχους του Π.Ε.Σ.Δ.Α. η μονάδα της «βιολογικής ξήρανσης» **θα έπρεπε να συνοδεύεται και από την οικεία μονάδα ενεργειακής καύσης,** πράγμα όμως που δεν συμβαίνει.

β. Δεν είναι απαραίτητο να υλοποιηθούν όλες οι εγκαταστάσεις του Π.Ε.Σ.Δ.Α. προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι για τα βιοδιασπάσιμα απόβλητα (Β.Α.Α.). Το 1995 η παραγωγή Β.Α.Α. ανέρχονταν



στην Αττική σε 1.500.000 τόνοι ενώ το 2009 απορρίφθηκαν σε Χ.Υ.Τ.Α. και Χ.Α.Δ.Α. της Αττικής 1.022.000 τόνοι, δηλαδή 68%, λιγότερο από το 75%.

**Για να πιαστούν με ασφάλεια οι στόχοι την 16-7-2013, που ισχύουν μέχρι και 15-7-2020, απαιτούνται οι παρακάτω νέες εγκαταστάσεις:**

- Ε.Μ.Α.Κ. ΙΙ ισομέγεθες του Ε.Μ.Α.Κ. Ι με πραγματική απόδοση 288.000 τόνοι/έτος (εκτροπή 165.300+20.000 κλαδιά= **185.300 τόνοι Β.Α.Α.**).
- 2 μικρές Μονάδες Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας (τύπου Ε.Μ.Α.Κ.) με πραγματική απόδοση 127.500\*2=255.000 τόνοι/έτος (εκτροπή **156.300 τόνοι Β.Α.Α.**).
- 3 Μονάδες προδιαλεγμένων οργανικών & κλαδιών (80.000+40.000+40.000= **160.000 τόνοι Β.Α.Α.**).

Με αυτές τις νέες μονάδες και με την ανάπτυξη της Δ.σ.Π. συσκευασιών και **έντυπου χαρτιού**, το 2013 (εάν δεν «κοιμούνται» οι αρμόδιοι μέχρι τότε) τα Β.Α.Α. που θα καταλήγουν στους Χ.Υ.Τ.Α. της Αττικής θα είναι 675.000 τόνοι, δηλαδή θα ανέρχονται στο **45%** των Β.Α.Α. του 1995, που σημαίνει ότι πιάνεται με ασφάλεια και ο στόχος του 50%. **Άρα, πράγματι δεν χρειάζεται το πανάκριβο «τέρας» των 700.000 το χρόνο παραγωγικής, λειτουργίας** (δηλαδή δυναμικότητας 850.000 τόνοι/έτος). Από εκεί και πέρα, για να δούμε πώς θα πιαστεί ο στόχος του <35% από την 16-7-2020 και μετά, το σωστό είναι οι αποφάσεις να παρθούν περί τα μέσα του 2015, οπότε θα ξέρουμε πώς θα έχουν προχωρήσει τα διάφορα προγράμματα και τεχνολογίες.

**γ. Αποκρύπτεται, ότι σύμφωνα και με αυτήν ακόμη την Οδηγία 2008/98/ΕΚ, που προωθεί την καύση, θα πρέπει μέχρι το 2020 να ανακυκλώνεται το 50% των υλικών στο σύνολό τους.** Αυτό αποκλείεται να επιτευχθεί με το «κτήνος» δυναμικότητας 850.000 τόνοι/έτος (επεξεργασία 700.000 τόνοι/έτος) αφού το μόνο που θα ανακυκλώνεται από αυτό θα είναι το 1,5% (μέταλλα). **Αντίθετα εύκολα πιάνεται ο στόχος με τα προγράμματα Δ.σ.Π. και τα μνημονευθέντα εργοστάσια μηχανικής ανακύκλωσης**, καθώς θα συνυπολογίζεται και η ανακύκλωση των οργανικών.

**Όλα τα παραπάνω αναλύονται και τεκμηριώνονται** σε δύο υπομνήματα του έτους 2008 (υπ' αρ.13 & 14) που έχει στη διάθεσή της η αρμόδια Διεύθυνση του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α.

## **2. Παραβίαση του άρθρου 100 του Ν.3852/2010 σχετικά με το αντικείμενο και το περιεχόμενο της Προγραμματικής Σύμβασης.**

**α.** Σύμφωνα με το άρθρο 100, παρ.2<sup>α</sup> του Ν.3852/2010, «*στις προγραμματικές συμβάσεις, απαραίτητα ορίζονται το αντικείμενο της σύμβασης, ο σκοπός και το περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων και των υπηρεσιών...*». **Τι συμβαίνει όμως στην προκειμένη περίπτωση;**

Το αντικείμενο της Προγραμματικής Σύμβασης (Πρ.Σ.) υποτίθεται ότι περιγράφεται στην παρ.1.1 του άρθρου 1 με τον ψευδεπίγραφο τίτλο «*Αντικείμενο-Προϋπολογισμός*». Στην πραγματικότητα, όχι μόνο το αντικείμενο της σύμβασης δεν ορίζεται, αλλά ούτε καν οι τίτλοι των οικείων έργων δεν μνημονεύονται. Το μόνο που αναφέρεται είναι, αόριστα, ότι «*πρόκειται να διενεργηθεί δημόσιος διεθνής διαγωνισμός για την κατασκευή (4) Μονάδων Επεξεργασίας Σύμμεικτων Απορριμμάτων δυναμικότητας 700.000, 400.000, 127.000 και 127.500 τόνων αντίστοιχα στο Νομό Αττικής για να καλυφθούν οι ανάγκες του Νόμου αυτού*». **Ταυτόχρονα, όμως, στην παρ. 2.4. του άρθρου 2 ορίζεται ότι ο Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. «θα εκτελεί χρέη Προϊσταμένης Αρχής και Διευθύνουσας Υπηρεσίας από της οριστικής παραλαβής των έργων και καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας αυτών**».

**β.** Από τα παραπάνω αποσπάσματα, εύλογα συμπεραίνει κανείς ότι στο αντικείμενο της σύμβασης, ύστερα από την προβλεπόμενη ήδη (βλ. άρθρο 5), ως δυνατότητα, τροποποίηση της, θα περιλαμβάν-

νεται όχι μόνο η κατασκευή αλλά και λειτουργία των αορίστως αναφερομένων μονάδων, αφού αμφότερες οι δράσεις περιλαμβάνονται στον μνημονευόμενο διαγωνισμό. Επίσης, στο άρθρο 2 («Υποχρεώσεις συμβαλλομένων μερών»), παρ.2.4 και 2.5 περιλαμβάνονται «υποχρεώσεις» για τον Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. που αναφέρονται στην περίοδο λειτουργίας από τον ανάδοχο. Τούτο, όμως, σε άλλα σημεία της Προγραμματικής Σύμβασης, τίθεται υπό αίρεση, καθώς:

- i. Στην παρ.1.3 του άρθρου 1, αναφέρεται ότι «ο προϋπολογισμός των έργων ανέρχεται σε 365.000.000 ευρώ. Στη σχετική δαπάνη ουδόλως θα συμμετέχει ο Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α.», χωρίς να γίνεται αναφορά στη «λειτουργία» των μονάδων.
- ii. Στην παρ.8.1 του άρθρου 8, αναφέρεται ότι «τα έργα μετά την κατασκευή τους, την δοκιμαστική λειτουργία τους και την ενδεχόμενη [:] λειτουργία τους από τον ανάδοχο για ορισμένο [πόσο:] χρονικό διάστημα θα περιέρχονται... στον Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α.».
- iii. Στο άρθρο 4 («χρονοδιάγραμμα»), η διάρκεια της σύμβασης συναρτάται αποκλειστικά και μόνο με την κατασκευή των έργων.

*Ύστερα από τα παραπάνω, είναι σαφές ότι δεν καλύπτεται στην εν λόγω σύμβαση η απαίτηση του Νόμου να ορίζεται το «αντικείμενο της σύμβασης», καθώς και το «περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων και των υπηρεσιών».*

### **3. Παραβίαση του Άρθρου 100 σχετικά με τον Προϋπολογισμό της Προγραμματικής Σύμβασης.**

Στο άρθρο 100 του Ν.3852/2010 («Καλλικράτης»), προβλέπεται να ορίζεται και μάλιστα «απαραίτητα» και ο «Προϋπολογισμός» των «μελετών, των έργων, των προγραμμάτων ή των υπηρεσιών» που περιλαμβάνονται σε αυτήν.

**Εδώ, όμως, ορίζεται μόνο ο Προϋπολογισμός των έργων (παρ.2, β(ii)) και δεν γίνεται καμία αναφορά στο υπέρτερο κόστος των υπηρεσιών λειτουργίας και συντήρησης των μονάδων, εκτιμώμενο σε 3,5 δις ευρώ για 25ετή λειτουργία σε προηγούμενη «έκδοση» της υπόψη Προγραμματικής Σύμβασης.**

Είναι, ακόμη, παραπλανητική, αν όχι ψευδής, η αναφορά ότι στη δαπάνη κατασκευής των μονάδων δεν θα συμμετέχει ο Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. Το ακριβές είναι ότι ο Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α., μέσω των Δήμων που συμμετέχουν σε αυτόν, θα επιβαρυνθεί με το σύνολο του επενδυτικού κεφαλαίου που θα διαθέσει εξ ιδίων και από τραπεζικό δανεισμό ο ανάδοχος, μαζί με τα αναμενόμενα κέρδη, καθώς όλα αυτά θα περιληφθούν στο ανά τόνο «τέλος εισόδου» (gate fee) που θα πληρώνουν οι Δήμοι στον ανάδοχο κατασκευής και λειτουργίας των μονάδων.

### **4. Άλλες παραβιάσεις του άρθρου 100 του Ν.3852/2010.**

**α.** Δεν ορίζεται το «Χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της σύμβασης». Αντί αυτού το σχετικό άρθρο 4 αναφέρει: «Η ισχύς της Προγραμματικής Σύμβασης αρχίζει από την ημερομηνία υπογραφής της και λήγει στις 31-12-2014. Μπορεί δε να παραταθεί, εφόσον η ανάγκη ολοκλήρωσης των ως άνω έργων το απαιτήσουν». **Διατύπωση που καμία σχέση δεν έχει με την έννοια και τη σημασία ενός χρονοδιαγράμματος, αλλά μόνο με τη «Διάρκεια της Σύμβασης».**

**β.** Δεν ορίζονται «οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθούν οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις». Η γενικόλογη φράση της παρ.2.7 της Προγραμματικής Σύμβασης ότι η Αποκεντρωμένη Διοίκηση «αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση της μελέτης και κατασκευής των ανωτέρων εγκαταστάσεων», πέραν του ότι είναι εμφανώς παραπλανητική (βλ. παρ.3 του παρόντος), ουδεμία σχέση έχει με την πιο πάνω απαίτηση του Νόμου. Άλλωστε, η ανάληψη και αυτής ακόμη της «υποχρέωσης» νοείται ως αναζήτηση

χρηματοδοτών «*ανάλογα με το χρηματοδοτικό σχήμα*», άγνωστο κι αυτό, όπως διατυπώνεται ρητά στην ίδια παρ.2.7

γ. Δεν ορίζονται οι «**αρμοδιότητες**» του «οργάνου παρακολούθησης της εφαρμογής» της υπόψη Προγραμματικής Σύμβασης. Αντί αυτού υπάρχει η **ταυτολογία** ότι η «*Επιτροπή Παρακολούθησης θα παρακολουθεί την εκτέλεση του Προγράμματος [:] και των όρων της παρούσης Προγραμματικής Σύμβασης*», φράση «**κλισέ**» που «**χωράει τα πάντα και τίποτα**».

δ. Ομοίως δεν **ορίζονται** «*ρήτρες σε βάρος του συμβαλλομένου που παραβιάζει τις υποχρεώσεις του*». Η «**σύσταση** εφαρμογής των όρων της σύμβασης» (άρθρο 6, περίπτ.(Α) της Πρ.Σ.), όχι μόνο «ρήτρα» δεν συνιστά, αλλά ούτε καν προειδοποίηση για επιβολή ρήτρας. Η δε επόμενη **ταυτολογία**, ότι **ρήτρα** συνιστά η **επιβολή ρήτρας** (αυτό σημαίνει η φράση «*αποζημίωση για τη ζημιά που έχει επέλθει από τη μη εφαρμογή των όρων*» της περίπτ. (Β) του άρθρο 6 της Πρ.Σ.), ουδεμία σχέση έχει με την απαίτηση του Νόμου να ορίζονται συγκεκριμένες ρήτρες, όπως συμβαίνει μέχρι σήμερα σε όλες τις συμβάσεις, και ύψους αντιστοιχούντος στη βαρύτητα της παράβασης.

## **5. Παράνομη υποκατάσταση τρίτων.**

α. Η υπόψη Προγραμματική Σύμβαση, όπως ήδη αναφέρθηκε στην παρ. 2β περιλαμβάνει και τη λειτουργία των **μονάδων**. Την αρμοδιότητα, όμως, για τη λήψη μιας τέτοιας απόφασης την έχει κρατήσει το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. για τον εαυτό του. Πρόκειται για την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου υπ'αρ. 11/30-3-2009, με την οποία το Δ.Σ. του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. διατηρεί την αρμοδιότητα για «*την μεταβίβαση ή εκχώρηση αρμοδιοτήτων διαχείρισης απορριμμάτων σε τρίτους καθώς και την καθορισμένη τρόπο μεταβίβαση ή παράδοση χρήσεως σε τρίτους εγκαταστάσεων του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α.*». **Σχετική απόφαση, μέχρι την υπογραφή της Προγραμματικής Σύμβασης, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. δεν έχει λάβει, ούτε έλαβε μέχρι σήμερα.**

β. Στο άρθρο 3 ορίζεται ότι στην Επιτροπή Παρακολούθησης θα συμμετέχουν και «*δύο (2) μέλη της αιρετής Περιφέρειας Αττικής*», τη στιγμή που τα αρμόδια όργανά της ουδεμία σχετική απόφαση έχουν λάβει.

γ. Στο άρθρο 7 ορίζεται ότι «*ο Πρόεδρος της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. ή ο αναπληρωτής του*» θα συμμετέχει ως Πρόεδρος στην Τριμερή Επιτροπή επίλυσης των διαφορών που ενδεχομένως προκύψουν μεταξύ των συμβαλλομένων, **χωρίς να υπάρχει καμία περί τούτου σύμφωνη γνώμη του Δ.Σ. ή άλλου οργάνου της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.**

δ. Στο άρθρο 1, παρ.1.2, αναφέρεται ότι «*το ακριβές πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα οριστικοποιηθεί μετά από σχετική συζήτηση στο Υπουργικό Συμβούλιο και κατάλληλη κοινοβουλευτική διαδικασία*». Στο αμέσως επόμενο, όμως, άρθρο 2 προκαταλαμβάνονται οι **σχετικές αποφάσεις των αρμοδίων προς τούτο Κυβερνητικών και Κοινοβουλευτικών Οργάνων και ρυθμίζονται με κατηγορηματικό και απόλυτο τρόπο βασικά στοιχεία της διαγωνιστικής διαδικασίας**, όπως: ο φορέας σύνταξης (άρα και το περιεχόμενο) των τευχών δημοπράτησης, ο φορέας διενέργειας του διαγωνισμού (και για τα δύο ορίζεται η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής), ο εκτελών χρέη Προϊσταμένης Αρχής κ.α.